

ЧАСТИНА ПЕРША

РОЗДІЛ 1

У лікарні не існувало часу. Як і в казино Лас-Вегаса, тут ніде не було годинника, а яскраве люмінесцентне освітлення залишалося однаково яскравим протягом усього часу відвідування. Одного разу Еліс запитала, чи вимикають світло на ніч. Але медсестра, здається, не почула, або, можливо, подумала, що це жарт, проте в будь-якому разі вона не відповіла, і тому Еліс не знала відповіді. Її батько, Леонард Стерн, усе ще лежав у ліжку посередині палати, під'єднаний до безлічі дротів, шнурів, мішків і апаратів, що вона аж не могла їх полічити, і вже майже тиждень не розмовляв, тож теж не відповів би їй, навіть якби знову розплющив очі. Чи міг він відчутися різницю? Еліс думала про те, як вона влітку лежала на траві в Центральному парку, коли була підліткою, дозволяючи зімкненим повікам відчувати сонячне тепло, коли вона та її друзі витягували свої тіла на зім'ятих ковдрах, чекаючи, коли Кеннеді-молодший випадково влучить у них фризбі. Це світло не скидалося на сонячне. Воно було надто яскравим і холодним.

Еліс могла приїжджати щосуботи й щонеділі та в другій половині дня щовівторка і щочетверга, коли її робочий день закінчувався досить швидко, щоб вона могла сісти на потяг і дістатися до лікарні ще до того,

як закінчувалися години відвідувань. Із її квартири у Брукліні поїздка на метро тривала годину від дверей до дверей, 2/3 від «Боро-холу» до 96-ї вулиці, а потім тамтешньою місциною до 168-ї вулиці, а від роботи — пів години поїздом «С», прямим рейсом від 86-ї вулиці та Центрального парку.

Влітку жінка могла приїжджати майже щодня, але відколи почалися шкільні заняття, найбільше, на що вона могла розраховувати, — кілька днів на тиждень. Здавалося, що минули десятиліття відтоді, як її батько був самим собою, коли він мав більш-менш такий самий вигляд, як усе життя пам'ятала Еліс, із кривою посмішкою, його борода все ще більше коричнева, ніж сива, але насправді це було лише місяць тому. Тоді він лежав на іншому поверсі лікарні, у кімнаті, яка радше нагадувала недодекорований готельний номер, аніж операційну, із фотографією Марса, яку чоловік вирвав з *New York Times*, приклеєною до стіни, поряд із фотографією його давньої і могутньої киці Урсули. Еліс міркувала над питанням, чи хтось узяв ці речі та поклав їх до інших його речей — гаманця, телефона, решти одягу, у якому він заселявся, стосика книжок у м'якій обкладинці, яку він привіз із собою або чи їх викинули в один із гігантських відкидних смітєвих баків, що стояли у стерильних коридорах.

Коли хтось запитував, як поживає її батько, — Емілі, з якою вона сиділа за одним столом у приймальній комісії, або Сем, її найкраща шкільна подруга, яка мала трьох дітей, чоловіка, будинок у Монклері та шафу, наповнену туфлями на високих підборах, щоб ходити на роботу в жахливу юридичну фірму, чи її хлопець Метт — Еліс хотіла б мати легку відповідь. Що довше це тривало,

то питання «Як справи» все більше перетворювалося на порожню фразу, яку можна було би сказати знайомому, який проходить повз тротуаром, і йти собі далі. Не було ніяких пухлин, які треба було б вирізати, ніяких мікробів, із якими потрібно було би боротися. Просто багато органів Леонардового тіла розпадалися на шматочки: серце, нирки, печінка. Тепер Еліс зрозуміла, як ніколи раніше, що тіло — це машина Руба Голдберга. І щоразу, коли одна з її деталей чи один із важелів відхилялися вбік, усе зупинялося. Коли лікарі зазирали у відділення інтенсивної терапії, вони знову і знову повторювали одне й те саме слово — «смерть». Усі чекали, що її батько помре. Це могли бути дні, тижні чи місяці, ніхто не міг точно сказати. Еліс розуміла, що найгіршим у цій ситуації було те, що лікарі майже постійно робили припущення. Вони були розумними людьми, і їхні здогадки ґрунтувалися на тестах, дослідженнях і багаторічному досвіді, але це все одно були лише припущення.

Еліс усвідомила: усе своє життя вона думала про смерть як про єдину мить, зупинку серця, останній подих. Але тепер вона знала, що це може бути набагато більше схоже на пологи, до яких готуються дев'ять місяців. Її батько перебував при смерті, і мало що можна було зробити, хіба що чекати. Його лікарі та медсестри, її мати в Каліфорнії, його друзі та сусіди, а найбільше — вони обидвоє. Це могло закінчитися тільки одним, і це станеться лише раз. Скільки б разів людина не потрапляла в літаку у турбулентність, чи в автотрощу, чи вчасно не вистрибнула б із натовпу, скільки б разів не падала й не ламала б при цьому собі шиї. Для більшості людей це відбувалося саме так — справжня смерть упродовж певного проміжку часу. Залишиться тільки здивуватися, коли це станеться

того самого дня, а потім і всі подальші дні, коли він не відштовхне камінь і не висуне руку з-під землі. Еліс усе це знала й іноді з цим почувалася добре, бо так влаштований світ. А іноді їй було так сумно, що вона не могла розплющити очей. Йому було лише сімдесят три роки. За тиждень Еліс виповниться сорок. Вона почуватиметься незмірно старшою, коли його не стане.

Жінка знала деяких медсестер з п'ятого і сьомого поверхів: Есмеральду, батька якої теж звали Леонард, Іффі, яка усміхалася, коли Леонард казав, що на обід у лікарні часто подають яблука у трьох видах: яблучний сік, яблучне пюре і, власне, яблуко, медбрата Джорджа, якому найлегше було його підняти. Коли вона впізнавала когось, хто доглядав за її батьком на ранніх стадіях хвороби, це було схоже на спогад про когось із минулого життя. Троє чоловіків, які працювали на рецепції, стали постійними доглядачами, оскільки вони були доброзичливими й пам'ятали імена таких людей, як Еліс, які приходили знову і знову. Тому що розуміли, що це означає. Головним був Лондон — темношкірий чоловік середнього віку із щілиною між передніми зубами, який мав чудову пам'ять. Він пам'ятав її ім'я, ім'я її батька, чим займався її батько, абсолютно все. Його робота була оманливо легкою — він не лише усміхався людям із в'язками повітряних кульок, які приходили відвідати новонароджених. Ні, такі відвідувачі, як Еліс, приходили й приходили, поки не зникала причина повертатися. Залишався тільки довгий список номерів, за якими треба було телефонувати, і справ, які треба було зробити, і домовленостей, які потрібно було виконати.

Еліс дістала із сумки телефон, щоб перевірити час. Години відвідування майже закінчилися.

— Тату, — сказала вона.

Її батько не ворухнувся, але повіки його затремтіли. Жінка підвелася й поклала свою руку поверх його. Рука була худа й у синцях — йому кололи розріджувачі крові, щоб уникнути інсульту, і це означало, що кожного разу, коли медсестри та лікарі встромляли в нього ще одну голку, з'являлася маленька фіолетова квіточка. Його очі й далі були заплющеними. Час до часу повіки розмикалися, і Еліс бачила, як його очі бігають кімнатою, ні на чому не фокусуючись, не бачачи її. Принаймні їй так здавалося. Коли вона могла дотелефонуватись до матері, Серена казала їй, що слух — це останній орган чуття, який покидає людину, тому Еліс завжди розмовляла з ним, але не була впевнена, чи розуміє він її слова та чи чує взагалі. Принаймні вона чула. Серена також сказала, що Леонарду потрібно звільнитися від свого еґо, і що поки він цього не зробить, він назавжди буде прикутий до свого земного тіла, і що кристали можуть йому у цьому допомогти. Еліс не могла слухати всього того, що говорила їй мати.

— Я повернуся у вівторок. Люблю тебе, — вона торкнулася його руки.

Еліс уже звикла до цієї ніжності. Вона ніколи не казала батькові, що любить його, аж поки він не потрапив до лікарні. Можливо, один раз, у старших класах, коли вона почувалася нещасною і повернулася з вулиці пізніше дозволеного, через що вони посварилися. Вони перекрикувались, але після сварки вона кинула ці слова через двері своєї спальні. Проте тепер жінка говорила це щоразу й дивилася на нього, коли промовляла ці слова. Один з апаратів, що стояв позаду батька, пискнув у відповідь. Чергова медсестра